

ODCINEK DZIESIĄTY

JA SAMA?

**AS I
AM**

AS I AM - JESTEM KIM JESTEM

ODCINEK DZIESIĄTY - JA SAMA?

AS I
AM

STRESZCZENIE FILMU

Kiedy Katherine Black z L'Arche w Australii miała 57 lat, straciła swoją mamę. Był to rok, w którym wszystko w jej życiu się zmieniło. Swoją samotność odczuwała w nowy i dogłębny sposób i dlatego postanowiła, że nadszedł czas, aby zaopiekować się samą sobą. Dla Kathrine oznaczało to wyprowadzkę z mieszkania we wspólnocie L'Arche, gdzie dotychczas mieszkała i przeprowadzkę do całkowicie własnego apartamentu. W końcu opracowała plan mający ją przygotować na samodzielne życie. Jej pragnienie, aby nareszcie stanąć na własnych nogach i być zupełnie niezależną, zrodziło ekscytujące przygody związane z byciem ulicznym artystą, hazardem, oraz kuchennymi katastrofami. Pomimo tego, że statystyki pokazują, jak trudne może być niezależne życie, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością, Kathrine zaufała swojej własnej pomysłowości oraz grupie przyjaciół, aby uniknąć tradycyjnych pułapek.

"OD JAKIEGOŚ CZASU, DLA
ODMIANY, CHCIAŁAM BYĆ SAMA."

-Katherine Black

TEMATY Z FILMU

- **Niezależność**

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną w przeszłości były zamykane, separowane oraz całkowicie pozbawione swojej niezależności. W filmie, fragment dialogu zaczerpnięty z popularnego programu telewizyjnego „Gilligan’s Island” odnosi się właśnie do tej rzeczywistości. „Kapitanie, jest wbrew prawu zamknąć kogoś bez poinformowania go o tym, co takiego zrobił”. Słowa te w formie żartu zwracają naszą uwagę na coś, co jest głęboką niesprawiedliwością. Jedną z odpowiedzi na tę niesprawiedliwość jest wsparcie ruchu promującego niezależne i samodzielne życie wśród osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wydawać by się mogło, że jest to zupełnie logiczna odpowiedź na taką niesprawiedliwość, jednakże jak ukazują statystyki w Australii, nie zawsze jest to lepsze rozwiązanie. Niezależne życie może narazić ludzi na szkodliwy dla nich poziom izolacji. Samotność jako towarzyszy niezależności może być tak samo niebezpieczna jak ograniczenia wynikające z bycia zależnym.

- **Wspólnota**

Tak jak należy uszanować prawo każdej osoby do niezależności, tak samo należy uszanować jej prawo do życia w relacji z innymi. Historia Kathrine opowiada o doświadczeniu życia we wspólnocie. Życie wspólnotowe cechuje wiele wartości: wsparcie od innych, żywe relacje z innymi, unikanie izolacji. Wspólnoty L'Arche definiowane są przez wspólne doświadczenie. Pomimo tego, wiele wysiłku zostało włożone w praktyczne wsparcie aspiracji różnych członków wspólnoty do samodzielnego życia. Nie ma

żadnej formuły na stworzenie doskonałej równowagi pomiędzy współdzieleniem życia z innymi a życiem w niezależności. Wspólnota Kathrine wspiera jej wysiłki i wspólnymi siłami próbują zrealizować jej plan.

- **Bycie samotnym a bycie samemu**

Bycie samotnym powszechnie uchodzi za mało przyjemne uczucie, ale dla Kathrine, samotne spędzanie czasu jest ogromną przyjemnością. Zwraca to uwagę na rozróżnienie pomiędzy byciem samotnym, a byciem samemu. Kathrine lubi robić pewne rzeczy z innymi, ale jednocześnie podtrzymuje swoje prawo do odmowy na zaproszenia i przyjmowania innych w gościnę u siebie. Media głównego nurtu zazwyczaj patologizują zachowania cechujące się minimalizacją interakcji społecznych, ale Kathrine potrzebuje mieć wolność wyboru, kiedy być z innym, a kiedy czerpać przyjemność z bycia sam na sam ze sobą. Kiedy opisuje bycie „wolnym jak ptak”, odnosi się do wolności sprawowania swojej woli, a nie do wolności wyrażającej się jako wycofanie z życia społecznego. Mimo to, pokazane w filmie ptaszki w klatce subtelnie przypominają nam, że pewne wyzwania i ograniczenia rzeczywiście mogą ograniczyć czyjąś wolność, ale w ostateczności służą temu, żeby nas uchronić, a nie ograniczać.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Dlaczego twórcy filmu postanowili postawić znak zapytania w tytule filmu? Jakie inne tytuły nadawałyby się do tego filmu?
2. Śmierć mamy sprawiła, że Kathrine musiała wyobrazić sobie życie samemu, w pojedynkę. Kiedy czuć potrzebę zmiany swojego życia? Co skłoniło cię do zmiany w twoim życiu?
3. Katherine miała plan samodzielnego życia. Jeśli miałbyś sporządzić podobny plan, jakie działania znalazłyby się na twojej liście? Jakie czynności sprawiają, że czujesz się niezależny?
4. W scenie ukazującej gotowanie, Kathrine zaznacza opcję “nie” w każdym miejscu gdzie pytana jest o to, czy potrzebuje pomocy i to pomimo tego, że w rzeczywistości sama o tę pomoc woła. Zawzięcie próbuje udowodnić swoją niezależność. W jaki sposób scena ta różni się od sceny na końcu filmu?

ZA KULISAMI

Decyzja Katherine o nieorganizowaniu zakładów bukmacherskich w gronie swoich przyjaciół była pewnym wyzwaniem dla ekipy filmowej. Przez chwilę rozważano nawet znalezienie alternatywnej historii z innym bohaterem, ale ciągle napotykali Kathrine w mieście, jak ćwiczyła swoje umiejętności do samodzielnego życia. Na przykład, kiedy robiła swoje pranie, miała dostęp do pralki w swoim mieszkaniu w L'Arche. Pomimo tego, robiła swoje pranie w pralni na mieście. W wielu sytuacjach Kathrine domaga się swojej niezależności, a następnie prosi o pomoc inną osobę. Nie ma żadnej sprzeczności w byciu niezależnym a równocześnie potrzebą pomocy od innych. Inny przykład, to kiedy Kathrine spóźniła się na autobus i zgubiła się w mieście. Postanowiła, że sama sobie poradzi z tą sytuacją, udając się do pobliskiego kina. Poprosiła o skorzystanie z telefonu, tylko że nie miała przy sobie potrzebnego numeru telefonu. Mimo to, była w stanie pomóc pracownikom kina skontaktować się z jej przyjaciółmi we wspólnocie L'Arche. Jej zdolność uzyskania pomocy od innych jest częścią sukcesu w jej dążeniach do niezależności.

WYOBRAŹ SOBIE ŚWIAT INACZEJ

Poczucie słabości wynikające z bycia zależnym od innych może być niekomfortowe, ale przypomina nam, że nie jesteśmy sami. Jak stworzyć przestrzeń, w której doświadczyć można zalety i radości zarówno z poczucia zależności, jak i niezależności?